

Merkezi bütçedeki bozulma Mart'ta bir miktar duruldu

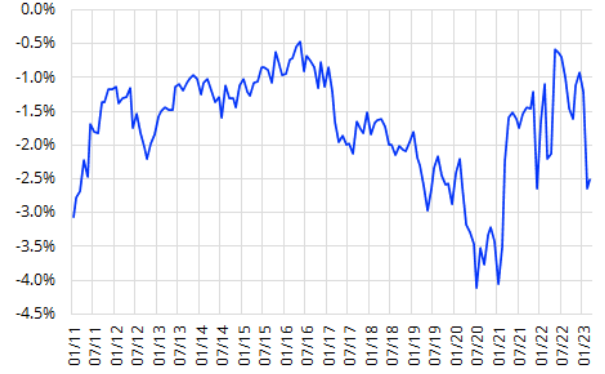
17 Nisan 2023

Merkezi bütçe Mart'ta 47 milyar TL açık verirken, il 3 aylık açık 250 milyar TL'ye yükseldi. 2022'in mart ayında 69,0 milyar TL açık veren merkezi bütçe, 2023'ün aynı ayında 47,2 milyar TL açık verirken, geçen seneki 42,0 milyar TL'lik faiz dışı açığa karşılık bu sene 2,1 milyar TL faiz-dışı açık verildi. Ocak-Mart döneminde ise 250 milyar TL bütçe açığı ve 149 ,4 milyar TL'lik faiz-dışı açık, geçen senenin aynı dönemindeki 30,8 milyar TL bütçe fazlası ve 115,6 milyar TL'lik faiz-dışı fazlaya göre önemli bir bozulmaya işaret ediyor. 12 aylık birikimli bütçe açığı 442 milyar TL'den 420 milyar TL'ye gerilediyse de, bu rakam da sene sonundaki 139 milyar TL'ye göre ciddi bir bozulmaya işaret ediyor. Aynı dönemde faiz dışı denge de 93 milyar TL açık verirken, bir defaya mahsus gelirlerin dışlandığı IMF tanımlı faiz-dışı dengedeki açık rakamı yaklaşık 270 milyar TL'ye ulaşıyor.

Faiz-dışı harcamalardaki artış hız keserken, TCMB ve KİT'lerden kar transferleri bütçeye yardımcı oldu. Özetle, merkezi bütçede ilk 2 aydaki çok yüksek açıkların ardından Mart'ta bir miktar durulma olduğu söylenebilir. Bunun arkasındaki temel faktör olarak da, ilk 2 ayda yıllık %127 artış gösteren faiz-dışı harcamalardaki artışın Mart'ta %46 ile sınırlı kalması öne çıkarılabilir. Ancak bunun yanında TCMB'den kar transferi geçen sene Şubat'ta gerçekleşirken, bu sene Hazine'ye aktarım Mart ayında gerçekleşmesinin de bütçe sonuçlarını olumlu etkilediği söylenebilir. Şöyle ki, TCMB ve diğer KİT'lerden kar transferi geçen senenin mart ayında sadece 5 milyar TL seviyesinde gerçekleşirken, bu sene aynı kanaldan 54 milyar TL transfer gerçekleşmiş, ki bunun 40 milyar TL'sinin TCMB'den aktarıldığı görülüyor. Bunlar dışında iç talebin gücünü korumasıyla ÖTV gelirlerindeki yıllık %93'lük artış da (toplam vergi gelirlerindeki yıllık artış ise %56) bütçeyi destekleyen bir diğer unsur olarak öne çıkıyor.

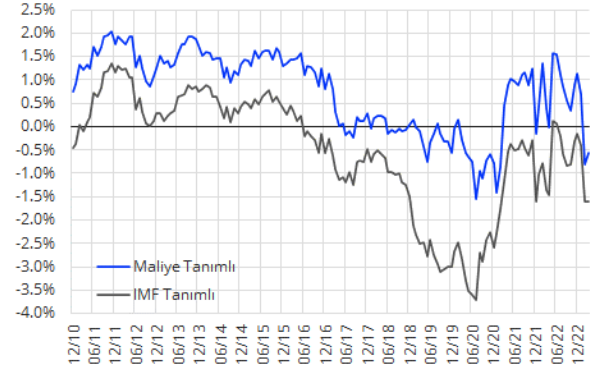
EYT düzenlemesi ve depremin yaratacağı harcamalar nedeniyle, seçimlerin ardından bir dizi vergi kaleminde artış bekliyoruz. Mart ayında merkezi bütçe sonuçları ilk 2 ayda olduğu kadar olumsuz bir görünüme işaret etmiyor. Ancak EYT düzenlemesinin yılın genelinde 250 milyar TL'ye varması beklenen maliyeti ile birlikte depremin ardından yeniden inşa, altyapının tamiri ve geçici barınma gibi hizmetler için yapılması gereken harcama tutarları ve de faiz harcamalarının yılın geri kalanında hızlanacak olması (örneğin Mayıs'ta 100 milyar TL'nin üzerine çıkabilir) bütçe açığının hızla bozulmasına yol açacak gibi görünüyor. Kurumlar Vergisi istisnalarına %10 indirim getiren düzenlemenin bütçeye 100-120 milyar TL civarında bir katkı yapmasını bekliyoruz. Ancak, bu meblağ yukarıda saydığımız harcamaları karşılamakta oldukça yetersiz görünüyor. Buna göre, seçimlerin ardından servet ve/veya tüketim üzerinden alınan bir dizi vergide daha artış beklemek makul görünüyor. Buna rağmen, bütçe açığı sene sonunda GSYH'nin %5,5-6,0'sına ulaşabilir gibi gözüküyor.

Grafik 1: Bütçe Dengesi (12 aylık, milyar TL)

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı, Gedik Yatırım

Grafik 2: Faiz-dışı denge (12 aylık, milyar TL)

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı, Gedik Yatırım

Serkan Gönençler
Baş Ekonomistserkan.gonencler@gedik.com
+90 212 385 42 38

TABLO 1: Merkezi Hükümet Bütçesi (Milyar TL)

	Mart				Ocak-Mart				12 aylık toplam
	2023	2022	nom. değ	reel değ	2023	2022	nom. değ	reel değ	
Gelirler	286.8	156.0	83.9%	22.2%	794.7	602.5	31.9%	-14.5%	2,994.6
Vergi Gelirleri	198.6	127.4	55.9%	3.6%	631.0	455.2	38.6%	-10.2%	2,529.2
Doğrudan Vergiler	43.0	31.4	37.0%	-9.0%	149.1	181.8	-18.0%	-46.9%	857.8
Gelir vergisi	40.2	24.5	63.8%	8.8%	117.2	68.7	70.4%	10.4%	404.9
Kurumlar vergisi	1.4	5.8	-75.0%	-83.4%	15.3	102.9	-85.2%	-90.4%	419.8
Mülkiyet üzerinden alınan vergiler	1.4	1.1	25.7%	-16.5%	16.7	10.2	63.7%	6.1%	33.0
Dolaylı Vergiler	189.4	112.1	69.0%	12.3%	560.4	309.3	81.2%	17.4%	1,952.4
KDV	8.3	6.3	30.7%	-13.2%	70.3	36.8	90.9%	23.7%	208.6
OTV	47.8	24.8	92.8%	28.1%	135.3	65.8	105.5%	33.1%	489.2
akaryakıttan alınan	5.6	5.7	-0.8%	-34.1%	18.6	15.5	20.2%	-22.1%	79.9
otomotivden alınan	28.8	10.7	168.8%	78.6%	61.8	21.5	187.3%	86.2%	207.4
İthalden alınan KDV	64.1	45.0	42.3%	-5.5%	168.1	112.3	49.6%	-3.0%	634.7
Gümrük vergisi	9.5	6.0	59.0%	5.7%	25.0	15.3	63.5%	5.9%	88.8
Diğer (işlem vergileri)	25.4	13.6	87.2%	24.4%	81.4	42.0	93.5%	25.4%	243.7
Vergi-dışı Gelirler	88.2	28.6	209.0%	105.3%	163.7	147.4	11.1%	-28.0%	465.4
Genel bütçe	79.5	24.0	231.8%	120.5%	134.1	132.3	1.3%	-34.3%	389.1
Ozel bütçeli idarel. & düzen.kur.	8.7	4.6	89.7%	26.1%	29.6	15.0	96.9%	27.6%	76.3
Harcamalar	334.0	224.9	48.5%	-1.3%	1,044.8	571.7	82.7%	18.4%	3,414.5
Faiz harcamaları	45.1	26.9	67.3%	11.2%	100.7	84.8	18.6%	-23.1%	326.7
Faiz-dışı harcamalar	289.0	198.0	45.9%	-3.0%	944.1	486.9	93.9%	25.6%	3,087.7
Personel ve prim ödemeleri	100.5	47.9	109.7%	39.3%	317.4	151.7	109.2%	35.6%	877.8
Mal ve hizmet alımları	28.1	13.8	103.4%	35.1%	70.8	30.5	132.4%	50.6%	297.4
Cari transferler	124.7	85.8	45.4%	-3.4%	464.8	224.0	107.5%	34.4%	1,366.9
SGK'ya transferler	44.3	22.4	98.3%	31.8%	156.1	88.6	76.2%	14.1%	470.6
Yatırımlar	30.3	9.5	219.1%	112.0%	70.4	17.3	307.7%	164.2%	378.3
Sermaye harcamaları	21.7	8.8	145.6%	63.2%	49.5	16.4	202.6%	96.1%	309.5
Sermaye transferleri	8.6	0.7	n.m.	n.m.	20.9	0.9	n.m.	n.m.	68.8
Diğer (Borç verme)	5.4	41.0	-86.8%	-91.2%	20.8	63.5	-67.3%	-78.8%	167.3
BÜTÇE DENGESİ	-47.2	-69.0	n.m.	n.m.	-250.0	30.8	n.m.	n.m.	-419.9
FAİZ DIŞI DENGE	-2.1	-42.0	n.m.	n.m.	-149.4	115.6	n.m.	n.m.	-93.2
Faiz Dışı Denge (IMF tanımlı)	-51.3	-49.1			-217.0	28.9			-269.7

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı

YASAL UYARI

Burada yer alan bilgiler Gedik Yatırım Menkul Değerler A.Ş. tarafından genel bilgilendirme amacı ile hazırlanmıştır. Yatırım Danışmanlığı hizmeti; aracı kurumlar, portföy yönetim şirketleri, mevduat kabul etmeyen bankalar ile müşteri arasında imzalanacak Yatırım Danışmanlığı sözleşmesi çerçevesinde sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler, yorum ve tavsiyede bulunanların kişisel görüşlerine dayanmaktadır. Herhangi bir yatırım aracının alım-satım önerisi ya da getiri vaadi olarak yorumlanmamalıdır. Bu görüşler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir. Burada yer alan fiyatlar, veriler ve bilgilerin tam ve doğru olduğu garanti edilemez; içerik, haber verilmeksizin değiştirilebilir. Tüm veriler, Gedik Yatırım Menkul Değerler A.Ş. tarafından güvenilir olduğuna inanılan kaynaklardan alınmıştır. Bu kaynakların kullanılması nedeni ile ortaya çıkabilecek hatalardan Gedik Yatırım Menkul Değerler A.Ş. sorumlu değildir.